

Redacția: Administrația și
Tipografia:
BRAȘOVU, piața mare Nr. 22
Măsurile nefrancoate nu se re-
trimite. Nu se acceptă abonamente
prin intermediu.
Birourile: 6 BRĂȘOVU:
Brașov, piața mare Nr. 22
Inserate: la primăria din Viena
Județul Nona: *Neumann & Volger*
(Otto Manz), *envi Schalk, Alois*
Herrn J. M. D. K. A. Oppel, J. Dow-
son în Brașov: *A. V. Goll-*
berg în Sibiu: *W. E. Böhm* în Bă-
nău: *G. L. Damb* în Ham-
burg: *A. Steiner*.
Prețul în expunitor: o seriă
garmonică pe o colină 8 or.
și 30 or. Imbru pentru o pu-
blicare. Putli-ări mai dese
după tară și învală.
Reclame pe pagina III-a o
seră 10 or. v. a. s. 80 bani.

GAZETA TRANSILVÂNIEI

ANULU LIII.

„Gazeta” este în fă-care di.
Abonamente pentru Anulul III:
Pe un an 12 fl., pe șe- luni
6 fl., Pe trei luni 3 fl.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șe-
luni 20 franci, pe trei luni
10 franci.
Se primumără la tôte oficiile
poștale din țară și din afară
și la dd. colectori.
Abonamentul pentru Brașov:
la administrație, piața mare
Nr. 22, etagiul I., pe un an
10 fl., pe șe- luni 5 fl., pe trei
luni 2 fl. 50 or. Cu dusul în
casă: Pe un an 12 fl., pe
șe- luni 6 fl., pe trei luni 3 fl.
Un eemplară 5 or. v. a. s. 80
bani.
Atât abonamentele cât și
inserțiile sunt a se plă-
mainte.

Nr. 194.

Brașov, Mercuri 29 Augustu (10 Septemvre)

1890.

Din cauza sf. sârbători de mâne, țiarul
nu va apăre până Joi sâra.

Intre două focuri.

Continuare dela „O reprivire”.

IV.

Să aruncăm o repede privire
asupra evenimentelor petrecute
din tîmna anului 1883 până în
țiuă de aț.

Incuragiatu prin îmbunătățirea
relațiilor politice cu România gu-
vernul Tisza la tôte se gânda
numai la „îmbunătățirea relațiilor
dintre Românii transilvâneni și
Maghiari”, la care se așteptau
politicii români de dincolo, nu se
gânda.

Dimpotrivă, guvernul ungaru
puse în mișcare întregu aparatul,
de care dispunea, spre a suprima
oposițiunea legală a Românilor
din Ardeal și Țera ungară și
spre a-i sili să capituleze necondi-
ționat, lăpădându-se de ori-ce po-
stulat de dreptu național.

Devisa era suprimarea „agita-
țiunei române” periculoasă sta-
tului.

Prin enunțatiunile dela Seghe-
dinu d-lu Tisza a voit să intimi-
deze pe Archiereii noștri români
și să-i angajeze a da concursul
loru pentru curmarea preteniei
„agitațiunii”.

Mai multu însă, guvernul Tisza
se credea în dreptu a cere acum
și dela guvernul român amic
ca să-i dea sprijinul său în direc-
țiunea acêta, căci susținea, că cui-
bulu „agitațiunei în contra Un-
gari” se află între Românii arde-
leni pribegiți din România. Acêstu
cuiub trebuia să fiă spartu cu
concursul guvernului amic, pentru
ca relațiile între ambele state să
nu mai sufere nici o turburare.

Nu scim ce a pretinsu la rên-
dulul său guvernul român pen-
tru a satisface opiniunei publice
din România, care dorea ca Ro-

mâni din monarhiă habsburgică
să fiă tractați pe picioru de „de-
plină egalitate”; nu scim decă
în adevăr a făcutu vro „promi-
siune obligătoare” cum susțineau
mortișu foile unguresci, ci ceea
ce scim este numai, că din tîmna
anului 1883 guvernul român a
devenit mai critic și mai riguro-
să față cu manifestațiile Arde-
lenilor din România, ér în ce
privea mișcarea noastră, a celor
de dincóce, și-a exprimat la anu-
mite ocașuni dorințele în direc-
țiune calmantă, că adevă ar fi
bine să ne împăcăm cu Ma-
ghiarii.

La începutul anului 1884 se
și făcuse în urma stăruințelor
d-lui Tisza o încercare de împă-
care. Sub egida unuia din Metro-
poliții noștri se formase în Peșta
așa numitul „consortiu alu fră-
țietății”, care își avea organul
său propriu „Viitorul”, și care
într-o conferință ținută totu în
Peșta își formulase programul
său, care culmina în cererea, ca Ro-
mâni să se alăture la partida gu-
vernului ungurescu. Unu singuru
punctu conținea acêstu program,
care putea să trecă ca unu micu
postulat, adevă ca legea electo-
rală din Ungaria să se estindă și
asupra Transilvâniei. Esistă adevă
până în țiuă de aț în Transil-
vania o lege deosebită electo-
rală, ce se razimă în privilegiile
feudale din timpurile iobăgiei și
secvestrează dreptul electoralu a
două treimi din populațiunea țării.
In tôte celelalte privințe progra-
mulu din cestiune accepta situa-
țiunea de față.

Acêstu „consortiu alu frăție-
tății”, care se puse în oposițiune
directă cu mișcarea legală a Ro-
mânilor de dincóce și ținea la
rêsturnarea programei noastre na-
ționale dela 1881 se lauda în gura
mare, că se bucură nu numai de
protecțiunea guvernului ungurescu,

dér și de consêtmântul bărbați-
loru de statu român, cari prin
graiul reprezentantului României
la curtea noastră, au aprobatu de-
mersurile lui de „împăcare.”

Pe atunc organul ministeriu-
lui de esterne din Viena „Cores-
pondența politică” dela 17 Martie
1884, publicase unu comunicat
oficiosu din Peșta, în care se ți-
cea, că ministrul-președinte Tisza
a avut mai dinainte cunoscință
de „noulu program alu Români-
loru” și a fost „pe deplin mul-
țămîtu cu elu”, dér cu tôte
astea d-lu Tisza a respinsu punctu
privitoru la legea electorală din
Transilvania, pentru-că nu voesce
să facă din cestiuni politice și de
domeniul dreptului publicu obiec-
tul unoru precupeții. Românii
(din consortiul frățietății),— con-
tinuă comunicatul — numai de
aceea s’au alipitu lângă partida
guvernamentală, fiind-că acêta
nu se închină șovinismului nelegi-
timu. . . „Atitudinea guvernului român
incă a influențat asupra acêstui eve-
nimentu importantu, care se pôte
considera ca unu nou succesu alu poli-
cei esterne a Austro-Ungariei.”

Era mare bucuria în tabăra
guvernului ungurescu, că acum
„. . . aderenții visurilor absurde
(adevă apărătorii drepturilor po-
porului român) sunt totu mai
multu strimtorați și ațu său mâne
voru dispăre din munții romantici
ai Transilvâniei” („Nemzet.”)

Dér n’a durat multu acêstă
bucuri, căci acea încercare de „î-
mpăcare” a consortiului, ce se com-
punea din câțiva archierei, depu-
tați guvernamentali și funcționari,
a făcutu celū mai cumplitu fiasco,
deore-ce nu avea nici celū mai
micu razim în popor, care ținea
neclintit la programul său na-
țional.

Intr’aceea amenințările și pri-
gonirile îndreptate în contra pre-
tinselor „agitațiunii române” își

urmau cursul lor, crescându din
ți în țiu. Era amenințată mereu
presa română, cei ce luau parte
la adunările românesci erau per-
secutați. Se înscenase o gônă for-
mală chiar în contra școlariilor
și a studenților români. Scenele
turbulente și scandalóse întem-
plate în primăvera anului 1884 în
Clușiu, când junimea maghiară
ceru desființarea societății de lec-
tură română „Julia”, ne sunt
incă în viuă memoriă.

Ne-ar duce prea departe, decă
amū vol să înșirăm aici tôte fap-
tele „vitejesci” ale guvernăntilor
noștri menite a sugruma pretinsa
„agitațiune română”, fapte duș-
mănoșe elementului românesc, a
limbei, naționalității și a desvol-
tării sale libere, pe teremul șco-
laru, bisericescu și politicu admi-
nistrativu.

Ajunge a constata, că guver-
nul Tisza era în deplină activi-
tate și că cu câtu strigătele de
durere ale Românilor de aici erau
mai tari, aflându rêsunetu la frații
loru de dincolo de Carpați, cu
atât organele acelu guvern
infestau guvernul român cu plân-
gerile lor asupra „agitațiunei ro-
mâne”.

Nu puțină perplexitate se vede,
că a causat acêstă manevră com-
binată a d-lui Tisza celoru din
Bucuresci, căci etă cum se apăra
organul ministrului președinte ro-
mân (Telegraphulu), față cu stri-
gătele infuriate ale organului mi-
nistrului-președinte ungurescu:

„Mărturisim, că nu înțelegem de
ce agitațiune vorbesce „Nemzet”. Ro-
mâni au atăta de făcutu la ei acasă, ată-
tea lipsuri sunt de împlinitu la noi, în-
cât nimeni n’are vreme să se gândească
la aventuri. Și apoi România are în
destul conșcință de însemnătatea rela-
țiilor internaționale, pentru a nu căuta
să se amestece în afacerile interne ale
altor state.

E drept, că România se interesă

FOILETONULU „GAZ. TRANS.”

(1)

Torda város és környéke

de Orbán Balázs. Budapesta, 1889, 4°, 479 p.

Dare de semă, de Silv. Moldovanu.

Cartea, ce pörtă titulu de susu, este
o monografiă voluminosă, cuprinde
descrierea orașului Turda și a jurului ei
apropiat, din punctu de vedere istoric
și geografic. Autorul ei, scriitorul
sécunescu Orbán Balázs,¹⁾ care a scris
intre altele opul: „A Székelyföld le-
irása”, în șese volume (1868—1873),
despre care voiu vorbi cu altă ocașune,
ne spune, că a voit să cuprindă des-
crierea Turzii în volumul alu V-lea
(scaunul Arieșului) alu opului amintit,
dér aflându, că materialul este prea
vast, ca să pôtă fi espus în legătură
cu descrierea scaunului Arieșului, a com-
pusu monografia acêta de sino stătă-
tore.

Cartea este împărțită în LXIII. de
capitule, avându și unu apendice, în

¹⁾ mortu în primăvera anului acestuia.

care se rectifică și completează unele date
de mai înainte. După prefața scurtă,
în care între altele autorul ne spune,
că pentru de-a pută compune unu
astfel de op, trebuie să avem deja a
priori iubire și atragere deosebită
pentrul ținutul, său orașul, ce voim să
descriem, și după o mică introducere,
urmeză capitulul primu, în care ni-se
dă o mică descriere choro- și topografică
a Turzii, ér cap. II—IV cuprind
fisigrafia orașului, descriind geologia și
geognosia, după studiul lui A. Koch,
apoi flora și fauna după studiul lui
Ercsei, Entz, Brassai etc. In capitulele
acestea se află date prețioșe, privitoare
la raporturile geografice și fisigrafice
ale Turzii și meritul autorului este,
că a adunat totu, ce s’a scris mai
însemnat, referitor la acêstu obiect.

In capitulul V. autorul trece pe
terenul istoric, începându cu timpurile
cele mai vechi, preistorice, apoi con-
tinuându cu epoca dacică și ocuparea
Daciei prin Traianu. Autorul este silit
a vorbi aci mai mult în general, de-
orece datele referitoare la aceste timpuri
depărtate sunt puține și nesigure. In-

tre obiectele din timpul preistoric au-
torul nu amintesce o șecurice de ser-
pentin și o daltă de quarz, cari s’au
aflat într-o pesceră din Cheia-Turzii,²⁾
și se găsesc în colecțiunea gimnasiului
unitar din locu.

In următoarele șeș capitule (VI—XV)
se face isoricul epocii romane și anume
se descrie colonia romană, care a esis-
tat pe locul Turzii, fortificațiunile, șo-
seua romană, apeducturile, precum și
statuele și alte obiecte de artă și in-
scripțiunile, ce s’au aflat pe la Turda.
Din mulțimea de resturi de monumente
și inscripții romane, ce s’au găsit și se
găsesc și în împrejurimile Turzii,
se vede, și autorul cu dreptu cuvânt
conchide, că pe timpul Romanilor la
Turda de aț, a esistat o colonie ro-
mană însemnată, cu fortificațiuni puter-
nice.

In cap. XIII., care se ocupă cu in-
scripțiile romane, autorul înșiră, cu in-
tregirile necesare 115 inscripțiuni,
cu deosebire votivale în onórea țăilor, său

²⁾ Veđi: Az erdélyi medence őstörténel-
méhez, de Téglyás Gábor, Clușiu 1887. p. 31.

apoi epitafii. O parte însemnată a aces-
tora este scóșă din renumitul op:
„Corpus inscriptionum latinarum”, de
Mommsen.

Dintre inscripțiile acestea voiu să
amintesc două, pe cari le-am ațat
de interesu deosebitu. Una este o așa
numită „columna miliară”, cari se așe-
đau pe șoselele romane, la anumite dis-
tanțe, arătându depărtarea dela cutare,
său cutare stațiune militară. Acêstă co-
lumnă miliară este singura, care s’a des-
coperit până acum pe teritorul vechi
Daciei; ea a fost aflată între Turda și
Clușiu la satul Aitonu³⁾ și este de cu-
prinsul următoru:

IMP.

CAESAR NERVA
TRAIANUS. AVG.
GERM. DACICVS
PONTIF. MAXIM
POT. XII. COS. V.
IMP. VI. P. P. FECIT
PER. COH. I. FL. VLP

³⁾ Columna acêta se află de presentu în
Clușiu, în o grădină privată, unde a ațat
Mommsen și a decupiatu inscripția de pe ea, în
C. I. Lat. I. p. 256.—

de mersul fraților săi din Transilvania. E adevărat, că presa se ocupă de ei. Cele mai însemnate organe însă i-au sfătuită totdeauna să-și apere drepturile pe cale legală...“

Pe cale legală! Dér când s'au abătut Românii de dincóce dela acesta? Unú singurú faptú nu putea produce organulú guvernului ungurescú, spre a dovedi contrariul. Dér póte că diarulú românú de dincóce să fi înțelesú, că amú fostú sfătuitú să părăsimú politica de rezistență pasivă, care era asemenea legală, și să intrămú în activitate. Dér cum puteam noi, pentru Dumnezeu, să ne gândimú a desfășura o activitate parlamentară atunci, când organele d-lui Tisza ne spuneau categoricú, că nici într'unú chipú nu se póte schimba legea electorală din Ardelú, căci decă s'ar da Românilorú dreptulú electoralú, populațiunea maghiară a Ardelului ar fi condamnată la unú rolú secundarú politicú și acesta nu se póte admite fără periclitarea interesului de viață alú națiunii maghiare? („Pester Lloyd“ dela 17 Martie 1884.)

Despre acesta situațiune strimtorată a Românilorú de dincóce, despre dimensiunea și adevăratulú scopú alú prigonirilorú pornite în contra lorú, se vede că erau puținú informați politicii românii de dincóce, cari „aveau atâta de făcutú la ei acasă.“

Doué evenimente petrecute totú în anulú 1884 au mánatú apă pe móra uneltirilorú dușmane existenței noastre naționale, aducându tot-odată în mare încurcatură și pe guvernulú românú.

Unulú din aceste evenimente a fostú serbarea centenariului revoluțiunii lui Horia, care a datú nascere unorú manifestatiuni pacifice a Românilorú ardeleni așezați în România în favórea compatrioților lorú.

Foile unguresci strigau ca din gura șerpelui, că acești „agitatori“ de dincóce arú voi să provóce o nouă răscolă în Ardealú și guvernulú din Pesta cerea ca acele manifestatiuni să fiă împiedecate. Guvernulú românú a cedatú atunci presiunii și a interdișú serbarea centenarului revoluțiunii lui Horia în Bucuresci, pe când Maghiarii din România își serbau neîmpedecați aniversările revoluțiunii lor.

Totú sub acesta presiune s'a aflatú guvernulú românú și atunci, când a interdișú sântirea stégului

societății „Carpați“, pe când societățile maghiare din România puteau să folosescă în totú libertatea stindardele lorú tricolore spre glorificarea lui Kossuth.

Celălaltú evenimentú, de care amú amintitú, a fostú cunoscuta afacere a „proclamației“, poreclită de foile unguresci „irridentistă.“

Scimú cu toții câtú turburare a produsú acesta afacere la noi, câte urmări și arestări s'au făcutú din cauza acelei „proclamații“ venite din Bucuresci și câtú de multú a fostú ea folosită în contra noastră de către contrarii noștri, pentru ca în cele din urma să constate ei înșiși, că nimicú compromiștorú pentru Românii ardeleni nu s'a pututú descoperi în urma cercetărilor pornite.

Ne putemú închipui, că o asemenea ocaziune n'au lăsat'ó să trecă politicii din Pesta, fără a face cele mai grele imputări guvernului românú, că tolerază „agitațiunea română revoluționară.“

Atunci guvernulú Brătianu cedându din nou presiunilorú din afară, a subscrișú ordinulú de espulsare a tinerilorú românii ardeleni implicați în afacerea „proclamației“, ér organulú d-lui Tisza „Nemzet“ în Decemvre 1885 a luatú la cunoscință acesta dincóce:

„Espulsările au fostú urmarea firésca a relațiunilorú pacifice și amicale între noi și România, ér declarațiunea ce a făcut'ó d. Brătianu în Senatú la 4 (16) Decemvre a fostú motivarea și esplicarea espulsărilor.“

Din motivarea ministrului românú mai multú le-a plăcutú foilorú maghiare acelu pasagiú, unde se dicea: „să nu voiescă Românii de peste Carpați să dea direcțiune politicii noastre!“ Acesta o esplicău aceste foi așa, că Românii de dincóce n'au să se mai aștepte la nici unú sprijinú alú nișuințelorú lorú naționale din partea României și că nu le rămâne decâtú să se împace cu situațiunea lorú.

De atunci și până în ziua de azi n'avemú să înregistrămú decâtú înăsprirea relațiilorú dintre Românii și Maghiarii în Transilvania și Ungaria. De-o „îmbunătățire“ nici pomenire.

Prin Iulie 1885 fú strămutatú sediulú juriului pentru delictes de pressă dela Sibiu la Clușiu, cu scopú de a înfréna agitațiunea diaristilorú românii, căci se dicea, că

„Ungaria nu e destulú de tare de a suporta libertatea foilorú dacoromâne.“ („Pesti Naplo.“)

Indată după acesta începú persecuțiunea pressei române, care se continuă și în momentele de față.

Inchisorile ungare se umplură de diaristi românii, în timpú ce prigonirea limbei române lua totú mai mari dimensiuni, până ce ajunserămú la maghiarisarea gimnasiului din Beiușú.

În asemenea împrejurări ne află astăzi evenimentulú importantú, despre care ni s'a scrisú din Viena, că adecă la manevrele din Oradea-mare și Debrefinú va asista și unú trimisú extraordinarú alú Regelui României, ministrulú de răsboiu Vlădescu.

Acéstă noua dovadă a legăturai politice amicale, în care se află România cu monarchia noastră, fi-va ea o dovadă și pentru aceea, că bărbații de statú românii nu bagă în sémă prigonirea elementului românú de dincóce?

Contrarii noștri vorú susține acesta. Noi însă dicemú, că acesta nu este cu puțință și o dicemú cunoscénd opiniunea publică a fraților noștri din România liberă, cari ađi ca și la 1883 nu potú dori alta, decâtú ca trații lorú din monarchia austro-ungară să fiă tratați pe picior de „deplină egalitate.“

SCRIERILE DILEI.

O faptă demnă de imitatú. Sub acestú titlu oțimú în „Gaz. Poporului“: După cum aflămú din isvorú sigurú, în protopresbiteratulú Lipovei în unele comune s'a cumpératú pe séma bisericeii pământuri erariale. Din partea înaltului ministeriu fiindú puse spre vânzare pe calea licitațiunii mai multe pământuri erariale, comunele Dorgoșiu, Petirsiu, Zabalțiu, Cuvesdia, Pojoga, tóte din tractulú protopopescú alú Lipovei, la îndemnulú și sfatulú Prea S. S. d-lui episcopú și alú protopresbiterului tractualú Voicu Hamsea, au decisú a cumpéra complexurile de pământú erarialú, aparținétore respectivelorú comune, pe séma bisericeii lorú. Greutatea era acolo însă, că comunele nu aveau banii pentru vadiulú recerutú. Ven. consistoriu însé le-a venitú în ajutorú, și a anticipatú, ca împrumutú respectivelorú comune, suma recerutá pentru depunerea vadiului și astfelú luândú parte la licitațiunea pământurilorú erariali părintele protopresbiterú cu o comisiune din comunele respective, a cumpératú pe séma bisericeii din comunele: Dorgoșiu 560 jugere, Petirsiu

350 jugere, Zabalțiu 150 jugere, Cuvesdia 450 jugere și Pojoga 4 jugere de pământú.

***
Ovațiune pentru Strossmayer. În 6 Septemvre. majoritatea opozițională a consiliului comunálú din Agramú a voitú să facă a se vota prin conclusú o ovațiune cu ocaziunea jubileului de 40 ani alú episcopului Strossmayer. Vice-primarulú Stankoviciú avea conceptulú gata. Minoritatea guvernamentală și maghiarónă însă cu N. Crnkovich în frunte avea din contrá intențiunea să protesteze în contra sêrbătorirei lui Strossmayer, sub pretextú, că acesta ar fi o demonstrațiá nu în contra guvernului, ci în contra monarchului. Aflândú majoritatea despre acestá intențiune, părăsi sala de sedință, pentru-ca prin acesta să facă adunarea necapabilă d'a lua conclusú și să împedece o demonstrațiá în contra lui Strossmayer.

***
Supărare. Reptila bugetară din Clușiu e cátrănită, că se facú manevrele corpului ardelenú totú în ținuturi sásesci, întrândú banii, ce se cheltuescú, totú în buzunarele Sașilorú. Între Ungurii, dice reptila, soldații n'ar fi esploatați cu atâta „lăcomiá“ și „lipsă de consciință“. Reptila mai scie spune, că manevrele din 1891 se vorú face în prezența M. Sale între Bistrița și Tergu-Mareșului.

***
Episcopulú Baltik la miniștri unguresci. Foile unguresci aducú scirea, că noulú episcopú alú Slovacilorú, Baltik, a mersú dlele trecute la Pesta, unde a făcutú visite la prim-ministrulú Szapáry și la Csaky, ministrulú de culte. Reptilele dicú, că episcopulú Baltik și-a datú cuvântulú, că se va nisui să nu se ivescá diferente între biserica sa și interesele statului. La rândulú lorú miniștri l'au asiguratú pe noulú episcopú slovacú, că între astfelú de împrejurări autonomia bisericeii lui póte conta totdeauna la sprijinulú guvernului.

***
Asociațiuni industriale. Într'unú consiliu industrialú, sub președința ministrului Baross s'a desbătutú cestiunea înființării de asociațiuni cu scopú d'a se întemeia depozite de comisiune, pentru produse industriale, cu acordări de anticipațiuni. Astfelú de asociațiuni se se 'nființeze acolo, unde se află 100 de membri, cari împreună iau asupra-le celú puținú 500 scrisuri de participare de câte 25 fl. Plățile pe aceste scrisuri se se facú în rate lunare. Asociațiunile primescú produsele membrilorú lorú în comisiunú pentru vânzare prețulú fiindú stabilitú de producătorú. Depunetorulú mărfii primesce anticipațiuni până la doué treimi din valórea

HISP. MIL. C. R. EQ
A POTAISSA NAPO
C.AE.

MPX.

adecă: „Imperator Caesar Nerva Traianus augustus germanicus, daciicus, pontifex maximus potestatis (adecă tribuniciae) XII. consul V. imperator VI. pater patriae, fecit per cohortem primam Flavianam Ulpiam Hispanorum militum. Civium Romanorum equitatum A. Potaiassa Napocae milia passum X.“

Din inscripțiua acesta este invederatú, că șoséua militară dintre Napoca și Potaiassa a făcut'ó Traianú și că dela ea ambele colonii se aflau situate la o depărtare de 10.000 urme romane, precum se află și ađi Turda de Aitonú¹⁾ (unde a fostú aflatá pétra.) Acesta ne documenteză, că colonia romană de pe loculú Turdii s'a numitú Potaiassa, care numire se pronunța în diferite forme, așa că pe tablele peutingeriane e Potavissa, la anonymulú de Ravena Patabissa la Ptolomeu Patravissa etc.

¹⁾ 5000 de urme romane factú 1 milă austriacă. Aitonulú se află la o depărtare de 2 mile=10.000 urme romane dela Turda.

A doua inscripțiua, care se află în colecțiunea de anticități a gimnasiului unitarú din Turda, este următórea:

AELIUS
GORGI
AS. DO
MNO ET
DOMNAE
VOTVM POS.

adecă: „Aelius Gorgias Domno et Domnae votum posuit.“ Acestá inscripțiua este interesantá din punctú de vedere limbisticú; ea a fostú scrisá în dialectulú popularú alú Romanilorú din Dacia, din care s'a formatú limba română. Autorulú însé trece peste ea, fără de nici o observare.

În cap. XVI. autorulú enareză evenimentele din Dacia după părăsirea ei de către legiunile romane și până la venirea Ungurilorú la noi. Elu însiră popórele, cari au stăpănitú unulú după altulú Dacia în timpulú emigrațiunii popórelorú, până la Carolú celú Mare, afirmândú, că după disolvarea imperiului acestui împératú, frumósa Panoniá și Transilvania s'au „împărțitú în principate mărunte, slave, cazare și bulgare“ (p. 86.)

Despre urmașii coloniilorú romane, despre noi Românii, elú nu face nici o pomenire. Fiind-că acestá împrejurare stá în legătură cu originea noastră, ca poporú autohtonú în Dacia, se vedemú párerile autorului, referitóre la acestú obiectú.

Așadérá autorulú în cap. XVI nu recunóce, că ar fi existatú locuitorii romani în Dacia, pe timpulú emigrațiunii popórelorú, ci numai principate „slave, cazare și bulgare“. Dér în cap. XXXII, vorbind în specialú despre Moți, ér în generalú despre poporulú românú, éta cum se exprimá:

„Astfelú e acestú poporú,—care carte n'a vėdutú în viața lui,— în sêlbătăcia sa originală, cum a fostú atunci, când pe străbunii sei, pe Daci, îi sileau legiunile romane să muncescá, ca sclavi; în cele doué mii de ani,²⁾ ce au trecutú de atunci peste capetele lorú, succesele libertății și ale civilizațiunii i-au lăsatú neatiniși“ etc. (p. 167.)

Din acestú pasagiú, se vede, că autorulú ne presintă ca descendenți directi

ai Dacilorú, „peste capetele cărorá au trecutú 2000 de ani.“ Totú acesta o susține și pe pag. 400 unde vorbindú despre existența unui „vicus“ romanú pela báile de pétrá dela Sindú, în cari lucrau Dacii subjugati, sub paza legionarilorú romani, ca să scótá materialú pentru zidiri, dice satiricú: „Într'atâta Români noștri, ca urmași ai Dacilorú, cu dreptú cuvântú potú avé pretensiuni, dér nu la gloria, ci la rușinea magnificelorú monumente romane.“

Așadér autorulú de-o parte susține, că înainte de venirea Ungurilorú în Dacia n'au fostú decâtú popóre slave, cazare și bulgare, de altá parte ne recunóce continuitatea în Dacia, dér ca descendenți ai Dacilorú! Din aceste contradicții se vede, că autorulú — fără voiá, ori cu intențiune, ceea ce e și mai réu, — nu s'a ocupatú seriosú cu cestiunea descendenței noastre; afirmațiunile lui suntú lipsite de ori ce temeiú și în acestú obiectú nu meritá, să stámú de vorbă seriosá cu elú.

(Va urma.)

²⁾ Corectú una mie optú sute de ani.

ei, plătesc chiria pentru marfă și interese pentru anticipațiuni. Dacă după trei luni nu se vinde marfa, anticipația primită se plătește îndărăt. Ministrul a spus, că băncile din Pesta vor da bani pentru anticipațiuni cu interese mici și că și el le va sprijini. Deocamdată se vor înființa astfel de asociațiuni în Clușiu, Brașov, Cașovia, Timișoara și Cinci-Biserici.

Regularea Porților de feră. In 15 Septembrie n. se vor inaugura lucrările la Dunărea de jos dela Orșova, de față fiind ministrul președinte ungar și cei de comerț ungar și austriac.

Trenurile mixte Nr. 1813 și 1814, care circulau între Sibiu și cantonul Nr. 19 de lângă Ocna, pe timpul bărilor, s'au sistat.

Reg. 2 de inf. din Brașov s'a întorsu alaltăeri dela manevre.

„E. M. K. E.“

Sub titlul acesta cetim în „Pesti Hirlap“ dela 6 Septembrie următoarele date destul de interesante:

„Între mișcările sociale ale deceniului din urmă, nu este nici una, care se fi îmbrăcat în patria noastră o figură atât de mare ca „Reuniunea maghiară de cultură din părțile ardelen“, care își va ține mâne (Duminecă 7 Septembrie n.) în Deva a șesa adunare ordinară.

„De cinci ani de când adecă s'a începută această mișcare, reunirea acesta a adunat pe cale socială o sumă rotundă de 1/2 milion, fără de-a fi sprijinită de stat. In alte țeri acesta nu este un mare rezultat. Reuniunea slavă așa numită de binefacere dispune de-o avere de 4 milioane de ruble și „Schulverein“-ul german încoș și-a adunat o avere de cel puțin atâtea marce.

„La noi însă, unde insuflețirea societății, chiar și pentru cauzele cele mai sfinte, ține numai câte-va ore, unde totu e numai focu de paie, care îmbobotesce într'o clipă, pentru ca în cealaltă se se stingă; la noi, și pentru societatea noastră, acestu rezultat e surprinzător.

„Ore în ce am pute afla noi explicarea împrejurării acesteia? De sigur, că numai în sfințenia acestei cauze în nobleța mijloacelor ducătoare la scop și în acea simplicitate pură și neegoistică cu care lucră leaderii aceste cauze.

„Sfințenia cauzei e: *mântuirea națiunii de valahizare.* Acesta nu e fantasia și cu atât mai puțin un chip fioros. Dintre 2.225,127 locuitori ai Ardélului numai 672,376 sunt Unguri, — ceilalți totu elemente streine. Puțin contu ținemu de Germani, cari la olaltă cu Sași formază 205,513 locuitori din cei amintiți mai sus. Der cu atât mai virtosu ținemu contu de Valahi, cari față cu cei 672,376 Maghiari, representă o populațiune de 1.169,918 suflete — va se dăca mai de două ori atata.

„Dacă poporul nostru ar avé proprietatea asimilării (a contopirii) n'am ține contu chiar nici de această proporțiă numerică înspăimântătoare. Dér nu numai că poporul nostru nu posedă această însușire, ci chiar din contră el însuși se contopesce ușor cu altu elementu, primesce obiceiuri streine, portul și chiar și limba altuia. Acești streini, acești alții însă nu sunt decât Valahii, cari se sporesc în Ardél în măsură bătătoare la ochi.

„Luându dreptu exemple singuraticile comitate aflăm, că în Alba-inferiă 28,818 Maghiari stau față cu 135,439 Valahi; în Bistrița-Năsăud 3540 Maghiari stau față cu 62,048 Valahi; în Turda-Arieș față cu 30,472 Maghiari stau față cu 46,809 Valahi; în Solnoc-Dobeca față cu 31,559 Maghiari stau față cu 146,135 Valahi; în comitatul Făgărașului numai

2694 Maghiari stau față cu 75,056 Valahi și în comitatul Hunedorei, în a cărei capitală își va ține mâne „Emke“ edunarea, față cu 12,278 Maghiari stau 217,414 Valahi.

„In comitatele curat secesoi, în cari înainte de asta cu 10 ani numai din nume erau cunoscuți Valahii, astăzi sunt în număr considerabil și pe lângă bisericile maghiare resar și ciupercile bisericile valahe, ca totu atâți stâlpi ai propagării daco-românismului.

„In totu Ardélului numai în patru comitate sunt Maghiarii în preponderanță; adecă: Murăș-Turda, Ciuc, Treiscaune și Odérheiu; în celelalte sunt în preponderanță Românii.

„Acele, adecă Sécumea, formază cele mai puternice bastioane de apărare ale națiunii maghiare de cătră Orient. Decât, că și aceste sunt împiedecate aici în traiu și emigréză în România, ca, ceea ce nu pot să perdă aici din caracterul național, se desbrace în țera Valahilor. Ca și cancerul așa se lătesce réulă acesta din an în an, amenințând națiunea.

„Să ne aducem numai aminte de comuna Bărcia-mică (Kis-Barcs) din comitatul Hunedorei, de-o comună de origine calvină, ai cărei locuitori au trecut până la unu la confesiunea gr. or. și s'au valahisat.

„Emke“ a readus pe copiii rătați la sinul mamei lor, a edificat acolo biserica și școlă și a reconverțit o întrégă comună la religiunea ei străveche, la limba străbunilor ei.

„In ținutul Hațegului, din comitatul Hunedorei, trăesc cu sutele familii valahe nemeșeci, deși nici-odată n'au existat în Ungaria nemeși valahi. Tote aceste familii sunt familii maghiare contopite. Nenumerații „Voina“, „Lucaci“ și multe alte nume valahe tote au fost odinoră maghiare, adecă: Vajna, Lukács și altele, ca cele săsesci de ađi „Zikeli s Czekeli“, „Letz“, cari odinoră au fost maghiare, ca: Székely, Létz ș. a.

„Dér nu numai în trecut a fostă această astfel, ci și în prezent e așa. Câți Valahi cu numele „Uzoni“ sunt ađi, cari nu soi o bobă unguresce, deși cine ar puté să dăca, că „Uzoni“ a fostă vr'odată nume valahu.

„Acestu procesu de desnaționalizare a chiamat la viață pe „Emke“.

„Sfințenia ideii, care tot-odată este și *ideia statului maghiar*, și nobleța mijloacelor ține interesul națiunii față de „Emke.“ Nobleța mijloacelor constă în lucrarea pacinică. „Emke“ nu provocă, ci lucră în liniște și fără sgomotu. Cu ajutorul lui se înființéză biserici maghiare (fără osebire de confesiune), Kisdovuri maghiare de sine stătătoare și școle populare și întrégă camăta averei sale o folosesc pentru scopuri mărețe.

„Cine ar crede, că dirigerea acestei enorme reuniuni, care numără aprópe 25,000 membri, dispune de o avere în bani aprópe 1/2 milion și are încă o frumoasă avere în pământu, se sustină 70 de filiale numai c'o cheltuală de 3.000 fl? Administrarea universității săsesci, care dispune de o avere de peste 1 1/2 milioane, consumă cam 30.000 fl., ér „Emke“ numai a decea parte.

„Acesta deșteptă increderea publicului. Unde conlucră astfel de trei factori, precum: sfințenia scopului, nobleța mijloacelor și însuflețirea pentru cauză, acolo nu poți să te aștepți decât la mare succesu. Despre acestu succesu își va da sémă „Emke“ în adunarea generală, ce se va ține mâne în Deva.

„Își va da sémă, că ciclul primu și l'a isprăvit cu gloriă... că *in fiă-care unu jertfesc 20—25 mii florini esclusiv pentru ajutóre naționale...*“

„Pesti Hirlap“ e grozav de nu știu cum. Periculul cu valahizarea Maghiarilor este cel mai ridicul argumentu pentru justificarea înființării drăguțului de „Emke“. Mai urechiată bazaconiă însă este falsa constatare, că bună-

ora prin ținutul Hațegului ar fi comune de origine curat calvine și că „Voina“ și „Letz“ sunt nume maghiare; asta credem, că ar sustine-o unu Münchhausen, dér că socotela cu remaghiarizarea este unu motivu, ce justifică lucrarea „pacinică“ a lui „Emke“ nu credem, că voru admite-o nici chiaru domni dela „Pesti Hirlap“, deși dênșii n'oi spunu într'unu momentu de „insuflețire.“

O nouă calamitate.

Din Viena i-se scriu următoarele oficióse „Pester Correspondenz“:

„In momentele de față ministerul comunu de résbou se ocupă de o cestiune forte însemnată și serioasă. După cum este știut, cerurile germane din Berlin urmărescu viu cele ce se petrec în Paris și din contră, cei din Francia încă se crede că sunt destul de bine orientați asupra celor ce se petrec în corpul majoru militaru din Berlin.

„Armata francesă va fi provădută cu noua pușcă Giffard, va se dăca Francesii dau la o parte tote celelalte sisteme de puscă Mannlicher, Wards și Winchester. Ar fi de prisos să înșirăm aici avantajele pusei Giffard, care într'unu momentu pôte să schimbe cu totulu cestiunea militară a Europei. Intre puscile seculului al 15-lea și între cele Mannlicher este totu așa de mare deosebirea, cum e de mare, ca cerul de pământu, deosebirea între Mannlicher și Giffard. Pușca Giffard dă pe o minută, fără de prafu, 180 de pușcături, pe cand pușca Mannlicher abia 80—86. Cu pușca sistemul Giffard, ostașul pôte purta cu sine de trei ori atâtea cartușe, ca cu cea sistem Mannlicher.

„Cu unu cuvântu, în momentul de față, este vorba, séu de armarea cu această pușcă, séu de retragere pentru veci. Așa se vede, că din Berlin, a sosit scirea acesta tocmai în momentu, când fabrica ungurescă de puscă din Budapesta a cădută...

„Nu mai incapa indoelă, că guvernul francesu va plăti invențiunea lui Giffard în bani gata și fără nici o tocmeală, decât până acum nu a plătit-o. E neindiosu, că Giffard nu-și va vinde și a doua óra secretul, dar scim și aceea, că or ce invențiă nouă a seculului nostru, în mânia or cărui secretu, în câte-va săptămâni a devenit comóra comună a întregi lumii.

„Cei din Berlin voru cerca să ajungă în posesiunea acelu secretu și în scurtu timpu va câștiga noua pușcă. Din acestu punctu de vedere acolo nu este nevoiă de multă desbatere. Lucrul însă stă cu totulu altfel în Viena. Pușca Mannlicher a costat până acuma multe milioane. Cheltuelile cu tote cele ținătoare de această pușcă se urcă la 28 milioane...

„Dieta se va ocupa în curéndu cu această afacere. Intélmirea celor doi împărăți în Narva, din care unii cutéză a deduce întărirea păcei, s'a rădămat și pe aflarea acestei pusei, care pôte crea o nouă epocă...

„După Francia vine réndul Germaniei și Rusiei, decât vreu să țină pasu cu cea dintéiu; ér pentru ca se nu rămână de totu îndărétu, Austro-Ungaria încă va trebui și ea să grăbescă pe urma aliatai sale.

„Pressa—înțelegem pe cea bine informată—trebe să răpescă momentulu, să ia cuvântulu, ca să arate calea adeverată opiniei publice a monarhiei.“

Literatură.

Crestomația germano-română de George Comană a apărut acum și cuprinde cele mai frumoșe bucăți de ceteri alese din autori germani și români. Partea a doua a volumului se întinde asupra comerului, conținéndu: corespondența comercială întrégă, despre ar-

ticole de comerț, contracte etc. și în fine unu capitulu despre comerțiant și starea sa. Crestomația e partea III a cursului de limba germană. Partea I e gramatica (etimologia), p. II sintaxa. Tote aceste trei părți constituie unu complecș alu limbei germane.

CUNUNIA. D-lu Nicolae Navrea și d-șora Angela Rădulescu și-au serbat cununia Duminecă în 26 Augustu în biserica Olari din Bucuresci.

TELEGRAMELE „GAZ. TRANS.“

(Serviciul biroului de coresp. din Pesta.)

Parisu, 9 Septembrie. Boulangistulu Naquet și-a depus mandatulu. Ambasada automană desminte scirea, că poziția marelui viziru s'ar clătina.

Sofia, 9 Septembrie. La alegerile pentru Sobraniă au reeșit 260 guvernamentali și 35 opoșionali.

Pojun, 9 Septembrie. Apa cresce. Populația lucră la repararea digurilor.

Viena, 9 Septembrie. Apa scade. Pericululu e delaturat.

Necrologu.

Maria, Vasiliu și Emiliu Buteanu, ca fi, în numele tuturor consăngenilor și cunoscuților, cu inima înfrântă de durere anună, că prea iubitul lor părinte Vasiliu Buteanu de Șomcuta-mare, advocat, jude reg. în pens., membru alu congregațiunii comitatense sătmărene, fostu deputat dietal etc. după unu morbu de 8 săptămâni ađi în 3 Septembrie st. n. la 9 ore a. m. în a 65-lea anu alu laborioșei sale vieți și-a dat sufletulu séu nobil în mâinile Creatorului. Osémintele scumpului decedat în Sept. la 3 ore p. m. vor fi duse după ritulu bisericii gr. cat. în cimiterulu bisericii din Șomcuta-mare. Misa de requiem se va celebra în 6 l. c. st. n. la 9 ore în biserica gr. cat. română din Șomcuta-mare. Șomcuta-mare în 3 Sep. 1899.

Eternă fiă memoria lui!

Dumitru Burduhosu, ca frate; Tecla Irimie n. Burduhosu și Ana, ca surori, Dominica, Macedonu, Maria, Ștefanu, Dumitru, Ștefanu și Saveta, ca nepoți și nepoțe, cu inima frântă de durere aduc la cunoștința tuturor consăngenilor, amicilor și cunoscuților, cumcă iubitul lor frate și unchiu Elia Burduhosu, notar comunu în Nepoș, după unu morbu repentinu de apopleciă și-a dat nobilulu sufletu în mâinile Creatorului în 2 Septembrie 1890 în alu 51-lea anu alu etății sale.

Osémintele decedatului se vor astreca după ritulu bisericii gr. cat. în cimiterulu bisericii din Rebrășoara în 4 Septembrie 2 ore p. m. a. c.—Nepoș, la 2 Septembrie 1890.

Fiă-i țierina ușoră și memoria binecuvântată!

Cursulu pleței Brașov

din 6 Septembrie st. n. 1890.

Banote romănesci	Cump.	8.82	Vând.	8.87
Argint romănesc	-	8.75	-	8.80
Napoleon-d'ori	-	3.84	-	8.88
Lire turcesc	-	10.15	-	10.20
Imperiali	-	9.12	-	9.17
Galbini	-	5.25	-	5.30
Seris. fonc. „Albina“ 6%	-	101.-	-	-
„ „ „ 5%	-	99.50	-	-
Ruble rusesci	-	136.-	-	137.-
Mărci germane	-	-	-	-
Discontulu 6-8% pe anu.	-	-	-	-

Cursulu la bursa de Viena

din 5 Septembrie st. n. 1890.

Renta de aur 4%	-	101.15
Renta de hărtia 5%	-	99.25
Imprumutul căilor ferate ungars	-	-
aur	-	110.75
do argint	-	97.20
Imprumutul cu premiul unguresc	-	137.25
Losurile pentru regularea Tisei și Sghedinului	-	127.75
Renta de hărtia austriac	-	88.05
Renta de argint austriac	-	89.45
Renta de aur austriac	-	106.85
Losuri din 1860	-	138.-
Acțiunile băncei austro-ungars	-	981.-
Acțiunile băncei de credit ungar	-	354.25
Acțiunile băncei de credit austr.	-	309.-
Galbeni împărătesci	-	5.35
Napoleon-d'ori	-	889 1/2
Mărci 100 imp. germane	-	54.75
Londra 10 Livres sterlinge	-	111.65

Editor și redactor responsabil: Dr. Aurel Mureșianu.

Unu tineru
cu 4 clase gimnasiale
se primesce ca elevu in far-
macia A. Stenner din Focșani
(România).
422,3-2

„CANNABINA“
(Trypium)
Inventiune forte pretioasă.
Premiată adeseori.

Efectul ei sigur și lecuirea ei radicală
sunt recunoscute atât în țară cât și
în străinătate. Se întrebuințează cu succes
strălucit și sigur contra turorilor bôle-
lor secrete, fără cât de învechite, specifi-
cate în prospectele speciale, care se tri-
mit la cerere gratis și franco.

Prețurile preparatelor de „Cannabina“
sunt: 1 sticlă mică cu picături 2 fl. 50
cr. O doză întreagă pentru bărbați 5 fl.
1 sticlă pentru injecțiune 50 cr., și în sticle
de câte 1—2 fl.

Pentru femei preparate speciale pentru
întrebuințarea internă și esternă contra
bôlelor sexuale cu descrierea de între-
buințare.

Tote aceste medicamente se pot com-
anda prin mandat postal sau cu ram-
bursă la singurul fabricant și proprietar
al „Cannabinei“:

Andrei Széles de Zagony
farmacist în Algyógy (Transilvania).
Espedițiune postală zilnică.
423,20-2

BRUTĂRIA—KIRR!!!

Prin acesta aducă la cunoștința onor. mușterii ai ră-
posatei mele sôre Iulia Kirr, că am luat asupra'mi re-
numita ei Brutăria din
Strada nouă de sus No. 13 (nou).

Continuarea afacerii urmăză sub conducere probată
și promită a servi totdeauna cu productul cel mai bun,
precum și de a păstra soliditatea cea mai strictă în negoț.

Invită pe onor. mușterii de a'și procura și mai departe
cele de trebuință dela mine, cu deplină încredere.

Cu distinsă stimă
LOUISE KIRR.
424,3-1

Avisu d-loru abonați!

Rugăm pe d-nii abonați ca la reînnoirea prenumerațiunei să
binevoiască a scrie pe cuponul mandatului postal și numerii de
pe fășia sub care au primitu țiarul nostru până acuma.

Totodată facem cunoscutu tuturor D-loru abonați, că mai
avem din anii trecuți numeri pentru complectarea colecțiunilor
„Gazetei“, precum și câteva întregi colecțiuni, pentru cari se pot
adresa la subsemnata Administrațiune în casu de trebuință.

Domnii, ce se abonează din nou, să binevoiască a scrie adresa
lămurită și să arate și posta ultimă.

Administraț. „Gaz. Trans.“

Pentru
REPARATURI ȘI ACORDARE
DE
PIANURI
se recomandă
cu distinsă stimă
IOHANN STROBEL
Strada Orfanilor No. 19
[Str. Scheiloru].
421,2-2
Nr. 1478—1890. 425,3-1

PUBLICAȚIUNE.

Sedria orfanală orașenescă, ca auto-
ritate, însărcinată cu pertractarea moș-
tenirilor, face prin acesta cunoscutu,
că în urma cererii administratorului ave-
rei duă rămasul dela d-na *Carolina*
Wächter se vor vinde de bună voie prin
licitațiune publică tote giuvaerele, obiec-
tele de aur, argintu și de luxu, aparți-
nătoare acestui rămasu în ziua de 15 *Sep-
temvre 1890*, eventualu în zilele urmă-
tore dela 9—12 a. m. și dela 3—6 p. m.
în localitățile subsemnatei sedrii orfanale
din ulița Căldărarilor No. 518 (vechi).
Brașov, 3 Septemvre 1890.

Sedria orfanală orașenescă.

Numere singurateice
din „Gazeta Transilvaniei“
à 5 cr. se pot cumpăra în
tutungeria I. Gross, și în li-
brăria Nicolae Ciureu.

Mersul trenurilor
pe liniile orientale ale căii ferate de stat r. u. valabilu din 1 Iunie 1890.

Budapesta—Predealu				Predealu—Budapesta				B.-Pesta-Aradu-Telusu				Telusu-Aradu-B.-Pesta				Copsa-mica—Sibiu																												
Trenu accele- ratu.	Trenu de pers.	Trenu de pers.	Trenu de pers.	Trenu accele- ratu.	Trenu de pers.	Trenu de pers.	Trenu de pers.	Trenu accele- ratu.	Trenu de pers.	Trenu de pers.	Trenu de pers.	Trenu accele- ratu.	Trenu de pers.	Trenu de pers.	Trenu de pers.	Trenu de pers.	Trenu de pers.	Trenu de pers.																										
Viena	3.25	8.—	10.50	Bucuresci	7.55	4.45	Viena	8.—	10.50	3.25	Telusu	12.59	4.51	Copsa-mica	4.05	10.47	7.10	Șeica mare	4.35	11.17	7.43	Lomneșu	5.16	11.58	8.27	Ocna	5.47	12.29	8.59	Sibiu	6.10	12.52	9.23											
Budapesta	9.25	2.—	7.35	6.10	Predealu	1.08	4.10	9.12	Budapesta	2.—	8.15	9.40	Alba-Iulia	1.39	5.27	Vintulu de josu	1.56	5.44	Sibiu-Copsa-mica	2.23	6.06	Sibiu	2.23	6.06	Sibiu	7.35	4.34	9.50	Ocna	8.02	4.58	10.14	Lomneșu	8.30	5.25	10.40	Șeica mare	9.05	5.55	11.10	Copsa-mica	9.34	6.20	11.35
Szolnok	11.29	4.05	11.07	9.28	Brașov	2.13	5.50	10.17	Szolnok	4.20	11.18	1.02	Șibotă	2.23	6.06	Simeria (Piski)	3.37	7.10	Simeria (Piski)	3.53	7.26	Simeria (Piski)	4.18	7.48	Simeria (Piski)	4.43	8.10	Simeria (Piski)	4.53	8.21	Simeria (Piski)	5.21	8.48	Simeria (Piski)	5.56	9.17								
P. Ladány	1.07	5.46	1.20	11.58	Feldiôra	2.43	4.—	10.32	Aradu	8.10	3.50	5.27	Șibotă	2.49	6.28	Deva	3.37	7.10	Deva	3.53	7.26	Deva	4.18	7.48	Deva	4.43	8.10	Deva	4.53	8.21	Deva	5.21	8.48	Deva	5.56	9.17								
Oradea-mare	2.24	7.01	3.02	1.51	Apața	3.12	4.44	11.04	Glogovața	2.20	4.22	6.02	Simeria (Piski)	3.37	7.10	Simeria (Piski)	3.53	7.26	Simeria (Piski)	4.18	7.48	Simeria (Piski)	4.43	8.10	Simeria (Piski)	4.53	8.21	Simeria (Piski)	5.21	8.48	Simeria (Piski)	5.56	9.17											
Mező-Telegd	3.02	7.41	3.48	2.46	Augustin	3.32	5.20	11.30	Gyorok	2.34	4.46	6.23	Deva	3.37	7.10	Deva	3.53	7.26	Deva	4.18	7.48	Deva	4.43	8.10	Deva	4.53	8.21	Deva	5.21	8.48	Deva	5.56	9.17											
Bév	3.33	8.16	4.31	3.40	Homorod	3.47	5.47	11.51	Paulișu	3.05	4.58	6.34	Șibotă	3.37	7.10	Șibotă	3.53	7.26	Șibotă	4.18	7.48	Șibotă	4.43	8.10	Șibotă	4.53	8.21	Șibotă	5.21	8.48	Șibotă	5.56	9.17											
Bratca	4.26	9.05	5.40	4.25	Hasfalău	4.20	6.35	12.27	Radna-Lipova	3.23	5.16	6.52	Șibotă	3.37	7.10	Șibotă	3.53	7.26	Șibotă	4.18	7.48	Șibotă	4.43	8.10	Șibotă	4.53	8.21	Șibotă	5.21	8.48	Șibotă	5.56	9.17											
Bucia	4.58	9.35	6.22	5.32	Sighișora	5.25	8.12	1.35	Conop	3.39	5.38	7.17	Șibotă	3.37	7.10	Șibotă	3.53	7.26	Șibotă	4.18	7.48	Șibotă	4.43	8.10	Șibotă	4.53	8.21	Șibotă	5.21	8.48	Șibotă	5.56	9.17											
Ciucia	5.49	10.35	7.24	6.44	Elisabetopole	6.12	9.29	1.59	Bêrzava	4.20	6.15	8.20	Șibotă	3.37	7.10	Șibotă	3.53	7.26	Șibotă	4.18	7.48	Șibotă	4.43	8.10	Șibotă	4.53	8.21	Șibotă	5.21	8.48	Șibotă	5.56	9.17											
Huiedin	6.02	10.35	7.39	7.04	Mediașu	6.33	10.10	2.32	Soborșin	4.20	6.15	8.20	Șibotă	3.37	7.10	Șibotă	3.53	7.26	Șibotă	4.18	7.48	Șibotă	4.43	8.10	Șibotă	4.53	8.21	Șibotă	5.21	8.48	Șibotă	5.56	9.17											
Stana	6.12	11.02	7.54	8.30	Copsa mica	6.48	10.32	2.59	Gurasad.	4.20	6.15	8.20	Șibotă	3.37	7.10	Șibotă	3.53	7.26	Șibotă	4.18	7.48	Șibotă	4.43	8.10	Șibotă	4.53	8.21	Șibotă	5.21	8.48	Șibotă	5.56	9.17											
Aghiriș	6.27	11.23	8.11	8.55	Micăsasa	7.51	12.23	3.13	Iia	4.20	6.15	8.20	Șibotă	3.37	7.10	Șibotă	3.53	7.26	Șibotă	4.18	7.48	Șibotă	4.43	8.10	Șibotă	4.53	8.21	Șibotă	5.21	8.48	Șibotă	5.56	9.17											
Ghirbău	7.31	12.42	9.18	10.31	Blașiun	7.54	1.23	1.30	Branicica	4.20	6.15	8.20	Șibotă	3.37	7.10	Șibotă	3.53	7.26	Șibotă	4.18	7.48	Șibotă	4.43	8.10	Șibotă	4.53	8.21	Șibotă	5.21	8.48	Șibotă	5.56	9.17											
Nădășel	7.55	1.18	9.49	11.19	Crăciunel	8.15	1.50	1.54	Deva	4.20	6.15	8.20	Șibotă	3.37	7.10	Șibotă	3.53	7.26	Șibotă	4.18	7.48	Șibotă	4.43	8.10	Șibotă	4.53	8.21	Șibotă	5.21	8.48	Șibotă	5.56	9.17											
Ciuciunel	8.21	1.55	10.22	12.02	Teișu	8.45	2.28	2.23	Deva	4.20	6.15	8.20	Șibotă	3.37	7.10	Șibotă	3.53	7.26	Șibotă	4.18	7.48	Șibotă	4.43	8.10	Șibotă	4.53	8.21	Șibotă	5.21	8.48	Șibotă	5.56	9.17											
Apahida	8.37	2.14	10.39	12.26	Aiud	9.16	3.33	3.15	Deva	4.20	6.15	8.20	Șibotă	3.37	7.10	Șibotă	3.53	7.26	Șibotă	4.18	7.48	Șibotă	4.43	8.10	Șibotă	4.53	8.21	Șibotă	5.21	8.48	Șibotă	5.56	9.17											
Ghirău	8.42	2.24	10.57	1.18	Vintulu de susu	10.36	5.28	4.53	Deva	4.20	6.15	8.20	Șibotă	3.37	7.10	Șibotă	3.53	7.26	Șibotă	4.18	7.48	Șibotă	4.43	8.10	Șibotă	4.53	8.21	Șibotă	5.21	8.48	Șibotă	5.56	9.17											
Cucerdea	9.14	3.02	11.36	2.11	Uiôra	10.48	6.05	5.30	Deva	4.20	6.15	8.20	Șibotă	3.37	7.10	Șibotă	3.53	7.26	Șibotă	4.18	7.48	Șibotă	4.43	8.10	Șibotă	4.53	8.21	Șibotă	5.21	8.48	Șibotă	5.56	9.17											
Uiôra	9.49	3.33	12.04	2.49	Cucerdea	11.07	7.24	6.44	Deva	4.20	6.15	8.20	Șibotă	3.37	7.10	Șibotă	3.53	7.26	Șibotă	4.18	7.48	Șibotă	4.43	8.10	Șibotă	4.53	8.21	Șibotă	5.21	8.48	Șibotă	5.56	9.17											
Vintulu de susu	10.07	3.48	12.23	3.23	Ghirău	12.01	7.47	6.43	Deva	4.20	6.15	8.20	Șibotă	3.37	7.10	Șibotă	3.53	7.26	Șibotă	4.18	7.48	Șibotă	4.43	8.10	Șibotă	4.53	8.21	Șibotă	5.21	8.48	Șibotă	5.56	9.17											
Aiud	10.30	4.05	12.39	3.46	Stana	12.31	8.27	7.12	Deva	4.20	6.15	8.20	Șibotă	3.37	7.10	Șibotă	3.53	7.26	Șibotă	4.18	7.48	Șibotă	4.43	8.10	Șibotă	4.53	8.21	Șibotă	5.21	8.48	Șibotă	5.56	9.17											
Teișu	11.06	4.27	13.03	4.27	B. Huiedin	12.37	8.49	9.08	Deva	4.20	6.15	8.20	Șibotă	3.37	7.10	Șibotă	3.53	7.26	Șibotă	4.18	7.48	Șibotă	4.43	8.10	Șibotă	4.53	8.21	Șibotă	5.21	8.48	Șibotă	5.56	9.17											
Crăciunel	11.22	4.44	13.19	4.44	Ciucia	1.10	9.28	7.51	Deva	4.20	6.15	8.20	Șibotă	3.37	7.10	Șibotă	3.53	7.26	Șibotă	4.18	7.48	Șibotă	4.43	8.10	Șibotă	4.53	8.21	Șibotă	5.21	8.48	Șibotă	5.56	9.17											
Blașiun	12.37	4.59	13.36	4.59	Bucia	1.36	10.04	8.17	Deva	4.20	6.15	8.20	Șibotă	3.37	7.10	Șibotă	3.53	7.26	Șibotă	4.18	7.48	Șibotă	4.43	8.10	Șibotă	4.53	8.21	Șibotă	5.21	8.48	Șibotă	5.56	9.17											
Micăsasa	1.26	4.19	9.10	5.36	Bratca	1.36	10.04	8.17	Deva	4.20	6.15	8.20	Șibotă	3.37	7.10	Șibotă	3.53	7.26	Șibotă	4.18	7.48	Șibotă	4.43	8.10	Șibotă	4.53	8.21	Șibotă	5.21	8.48	Șibotă	5.56	9.17											
Copsa mica	1.47	4.44	9.44	5.59	Rév	2.01	10.41	8.42	Deva	4.20	6.15	8.20	Șibotă	3.37	7.10	Șibotă	3.53	7.26	Șibotă	4.18	7.48	Șibotă	4.43	8.10	Șibotă	4.53	8.21	Șibotă	5.21	8.48	Șibotă	5.56	9.17											
Mediașu	2.23	5.20	10.31	6.36	Mező-Telegd	2.08	11.06	8.47	Deva	4.20	6.15	8.20	Șibotă	3.37	7.10	Șibotă	3.53	7.26	Șibotă	4.18	7.48	Șibotă	4.43	8.10	Șibotă	4.53	8.21	Șibotă	5.21	8.48	Șibotă	5.56	9.17											
Elisabetopole	2.33	5.30	10.31	6.46	Oradea-mare	3.31	1.19	10.09	Deva	4.20	6.15	8.20	Șibotă	3.37	7.10	Șibotă	3.53	7.26	Șibotă	4.18	7.48	Șibotă	4.43	8.10	Șibotă	4.53	8.21	Șibotă	5.21	8.48	Șibotă	5.56	9.17											
Sighișora	3.15	6.14	11.23	7.04	P. Ladány	3.31	1.19	10.09	Deva	4.20	6.15	8.20	Șibotă	3.37	7.10	Șibotă	3.53	7.26	Șibotă	4.18	7.48	Șibotă	4.43	8.10	Șibotă	4.53	8.21	Șibotă	5.21	8.48	Șibotă	5.56	9.17											
Hasfalău	3.47	6.45	12.08	7.32	Szolnok	5.11	3.31	11.51	Deva	4.20	6.15	8.20	Șibotă	3.37	7.10	Șibotă	3.53	7.26	Șibotă	4.18	7.48	Șibotă	4.43	8.10	Șibotă	4.53	8.21	Șibotă	5.21	8.48	Șibotă	5.56	9.17											
Homorod	4.26	7.24	12.48	7.52	Budape																																							